

JOKKMOKKS KOMMUN
JÁHKÅMÅHKE KOMMUVNNA
JÁHKÅMÅHKI SUOHKAN

Åtgärdsplan

Brottsförebyggande arbete

Jokkmokks kommun 2024 - 2026

Innehållsförteckning

Inledning	1
Kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete	1
Sammanfattning av nulägesbilden.....	2
Åtgärdsplan	3
Genomförande och uppföljning.....	3
Målområden.....	4
Målområde 1: Våld, hot och hat	4
Strategier:	4
Målområde 2: Alkohol och droger	5
Strategier:	5

Inledning

Från och med den 1 juli 2023 har kommunerna ett brottsförebyggande ansvar enligt Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

Lagstiftningen innebär att kommunerna är skyldiga att:

- ta fram en lägesbild över brottsligheten inom kommunens geografiska område.
- besluta om en plan för vilka åtgärder som kommunen avser att vidta för att förebygga brott (åtgärdsplan) baserad på lägesbilden.
- uppdatera lägesbilden och följa upp åtgärdsplanen minst vartannat år.
- inom sitt geografiska område ansvara för samordningen av det brottsförebyggande arbetet.
- ha en samordningsfunktion för brottsförebyggande frågor.

Kommunstyrelsen, eller den nämnd som kommunfullmäktige beslutar, ansvarar för ledningen av kommunens brottsförebyggande arbete och för att kontinuerligt rapportera om det brottsförebyggande arbetet till kommunfullmäktige.

Detta dokument utgör Jokkmokks kommuns åtgärdsplan 2024 – 2026. Åtgärdsplanen är baserad på dokumentet Lägesbild Jokkmokks kommun, brottsförebyggande arbete 2024 – 2026.

Kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete

Kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete bygger på att använda forskning, data och samarbete för att identifiera brottsproblem och utveckla effektiva strategier för att förebygga brott. Det innebär att insatser inte baseras på antaganden, utan på evidens och analyser som kan justeras och förbättras över tid. Detta tillvägagångssätt syftar till att skapa hållbara och effektiva lösningar för att minska brottsligheten i samhället.

Den lokala lägesbilden för Jokkmokks kommun har arbetats fram med tillgänglig officiell statistik samt dialoger inom Jokkmokks kommun och med Polismyndigheten.

Sammanfattning av nulägesbilden

Statistiken från Brottsförebyggande rådet (BRÅ) visar att det totala antalet anmälda brott i Jokkmokks kommun har en nedåtgående trend. Kommunen ligger under genomsnittet för både polisregion Nord och riket. Förekomsten av mörkertal gör det svårare att få en heltäckande bild av den faktiska brottsligheten i ett samhälle. SCB:s Medborgarundersökning 2023 visar att invånarna generellt känner sig trygga i kommunen. Över 92 % av invånarna uppger att de känner sig trygga utomhus på kvällen, vilket är högre än riksgenomsnittet.

Statistiken inom de vanligast anmälda brottskategorierna visar:

Brott mot person: Trots att det totala antalet anmälningar har minskat, har vissa typer av brott, som barnfridsbrott och våldtäkter, ökat. Mest förekommande anmälningar rör misshandel, ofredande och olaga hot. Medborgarnas oro för våldsbrott och sexuella trakasserier är relativt låg (7 % respektive 4,6 %).

Brott mot förmögenhet: Antalet anmälda stölder, bedrägerier (särskilt kortbedrägerier utan fysiskt kort) och fordonsstölder har ökat, men skadegörelsebrotten har minskat. Totalt sett ligger brott mot förmögenhet lägre än i polisregion Nord och riket. Medborgarnas oro för att bli utsatta för identitetsstöld är relativt hög (29,8 %), vilket är en större oro än för andra typer av brott. 20,1 % av medborgarna är oroliga för inbrott i sitt hem.

Trafikbrott: Antalet anmälda trafikbrott minskar i Jokkmokks kommun men ligger högre än genomsnittet för polisregion Nord samt riket. Majoriteten av anmälningarna avser smitning från trafikolycka innefattande viltolyckor.

Narkotikabrott: Antalet anmälda narkotikabrott har minskat, och majoriteten av anmälningarna rör eget bruk. Samtidigt som en stor andel medborgare (36,1 %) ser narkotikahandel som ett stort problem, och 29,6 % upplever att personer som är påverkade av alkohol eller droger är ett problem.

Vapenbrott: Anmälningar om vapenbrott, särskilt innehav, har ökat och ligger högre än genomsnittet för polisregion Nord och riket.

Åtgärdsplan

Jokkmokks kommun har utifrån lägesbilden identifierat två områden som prioriteras i åtgärdsplanen för 2024–2026:

Våld, hot och hat: Fokus kommer, i samarbete med polisen, att ligga på att förebygga våldsbrott, hot och hat, särskilt med förebyggande insatser riktade mot barn och unga. Detta område prioriterats även i det medborgarlöfte som kommunen och polisen arbetar efter. Insatserna inom de båda initiativen kompletterar varandra.

Alkohol och droger: Fokus kommer, i samarbete med polisen, att ligga på bekämpning av alkohol och droger särskilt med förebyggande insatser riktade mot unga. Detta område prioriterats även i det medborgarlöfte som kommunen och polisen arbetar efter. Insatserna inom de båda initiativen kompletterar varandra.

Under 2025 kommer även, inför uppföljning och revidering av arbetet med samverkansavtal mellan Polismyndigheten, lokalpolisområde norra Lappland och Jokkmokks kommun samt Medborgarlöfte Jokkmokks kommun 2023–2025 (Dnr: 2023:530), en samordning ske med kommunens brottsförebyggande arbete och dess åtgärdsplan.

Genomförande och uppföljning

I lägesbilden har två insatsområden prioriterats. För varje målområde har en eller ett par strategier identifierats och till dessa har aktiviteter eller operativa mål kopplats.

Genomförandet av enskilda aktiviteter eller åtgärder kan ske i samverkan mellan olika avdelningar, enheter, funktioner eller externa aktörer.

En viktig del i det brottsförebyggande arbetet är att på ett tidigt stadium påverka och förhindra att unga hamnar i brottslighet, varför riktade insatser mot barn och unga har stort fokus.

Brottsförebyggande rådet och samordnaren för brottsförebyggande arbete ansvarar operativt för att lägesbilden samt åtgärdsplanen följs upp och uppdateras vartannat år.

Pågående arbete och uppföljningar delges ansvarig nämnd. Åtgärdsplanen beslutas av ansvarig nämnd.

Målområden

Åtgärdsplanen omfattar två prioriterade målområden, strategier och initiala aktiviteter.

Målområde 1: Våld, hot och hat

Kommunen och Polisen ska aktivt arbeta för att förebygga våld, hat och hot, i synnerhet våld som sker i nära relationer samt där barn och unga är berörda.

Målet är att skapa ett tryggare och mer inkluderande samhälle där invånare, särskilt utsatta grupper som barn och unga, kan leva utan rädsla för fysiskt, psykiskt eller socialt våld. Genom att aktivt förebygga och minska förekomsten av dessa brott skapar vi förutsättningar för ökad social sammanhållning, främjar allas rätt till trygghet och säkerhet, samt minskar de långsiktiga negativa konsekvenserna för både individer och samhället.

Strategier:

1. Dialog med barn och unga kring våld, hat och hot.
2. Skapa delaktighet hos barn och unga för ett ökat engagemang för trygghetsfrågor.

1. Dialog med barn och unga

Mål	Åtgärd	Operativt mål	Ansvar
Skapa dialog med barn och unga med målet att öka barn och ungas förståelse för konsekvenser av våld, hat och hot	Genomförande av åldersgruppsanpassade informations- och dialogtillfällen -i skolor -inom civilsamhället	Årligen återkommande aktivitet i respektive skola samt på annan plats riktad mot civilsamhället	Societjänst i samverkan med skollidning, Kultur och Fritid samt Polismyndighet
Utveckla det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet	Systematiskt och åldersanpassat arbeta med hälsa, normer, gränssättning och relationer i skolan	Kontinuerligt arbete	Skollidning, elevhälsa samt societjänst
Stärka vårdnadshavares och andra vuxnas kunskap om barns och ungas utsatthet på nätet samt att främja trygga samtal mellan barn, unga och vuxna om nättrygghet och hur man hanterar hot, hat och andra risker online.	Dialogsamtalen leder till att vårdnadshavare känner sig tryggare och mer engagerade i att prata med sina barn om nättrygghet samt om hur man hanterar risker som hot, hat och andra former av utsatthet online.	Årligen återkommande aktivitet	Samverkansprojektet Hela byn (Kultur och fritid, Barn och Utbildningsavdelningen, Societjänsten)

2. Skapa delaktighet hos barn och unga för ett ökat engagemang för trygghetsfrågor.

Mål	Åtgärd	Operativt mål	Ansvar
Stärka barn och ungas delaktighet och inflytande, samt känsla av sammanhang, målgrupp: åldersgruppen 13–18 år, med tonvikt på 13-16 år	idéverkstäder, samskapande hackathon, öppnande drift av fritidsgården Östra hörnet, anställning av ungdomskonsulent	Årligen återkommande aktivitet i byar samt på fritidsgården Östra hörnet	Kultur- och fritid samt Ungdomskonsulent genom Youth up North

Målområde 2: Alkohol och droger

Kommunen och Polisen ska tillsammans ha fokus i arbetet mot spridning och tillgänglighet av narkotika och droger i allmänhet och mot ungdomar i synnerhet.

Målet är att minska missbruk och de brott som är kopplade till dessa, samt att främja hälsa och trygghet i samhället. Genom att förebygga användning av alkohol och droger, särskilt bland unga, minskar vi risken för våldsbrott, trafikbrott och andra narkotikarelaterade brott, samtidigt som vi skyddar individer från skadliga hälsoeffekter och sociala konsekvenser. Det brottsförebyggande arbetet syftar också till att stärka samhällets stödjande strukturer, främja tidiga insatser och skapa medvetenhet om riskerna med missbruk, vilket leder till ett tryggare och mer hälsosamt samhälle.

Strategier:

1. Myndighetstillsyn
2. Samverkan och kunskapsspridning

1. Myndighetstillsyn

Mål	Åtgärd	Operativt mål	Ansvar
Upprätthålla en samverkan med restaurangnäringen för en sund alkoholkultur	Genomföra tillsyn enligt alkohollagen	Minst en tillsyn årligen på respektive serveringsställe	Samhällsbyggaravdelningen
Ingen under 18 år ska kunna köpa tobaks- eller tobaksfria nikotinprodukter	Genomföra tillsyn enligt tobakslagen på försäljningsställen	Minst en tillsyn årligen på respektive försäljningsställe	Samhällsbyggaravdelningen

2. Samverkan och kunskapsspridning

Mål	Åtgärd	Operativt mål	Ansvar
Främja en ökad kunskap hos barn och unga om alkohol och droger	Genomförande av informationsinsatser på högstadie- och gymnasieskola om narkotika/droger	Årligen återkommande aktivitet i respektive skola	Socialtjänst, skolledning samt Polisen
Minska förekomsten av droger i skolmiljön	Genomförande av narkotikasök med hund i syfte att söka efter narkotika på gymnasieskolan	Minst 1 gång per år	Skolledning samt Polismyndigheten
Ökad kunskap hos föräldrar om narkotika	Erbjuda utbildning via skolans lärplattform	Kontinuerligt erbjuda polisens framtagna utbildning Föräldraskolan	Skolledning
Ökad kunskap hos föräldrar om narkotika	Genomförande av informationsinsatser på föräldramöten i högstadie- och gymnasieskola om möjliga stödinsatser via Socialtjänsten	Minst 1 gång per år	Socialtjänst och skolledning
Ökad kunskap om alkohol och droger inom restaurangbranschen	Erbjuda utbildning om alkohol och droger i restaurangmiljö	Kontinuerligt erbjuda utbildningen Ansvarsfull alkoholservering till personal inom restaurangbranschen	Samhällsbyggaravdelningen